

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPART HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: esütőnapokon és vasárnapon.

Előfizetés:
 egész évre - 12 korona.
 fél évre - 6 "
 negyed évre - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: centiméterenként 6 fillér. Többszöri hirdetések kedvezményben részesül.

Nyitvány sora 40 fillér.

A miniszterelnök újévi beszéde.

Az újév reggelén a nemzeti munkapárt nevében gr. Khuen-Hédervary Károly üdvözölte gr. Tisza István miniszterelnököt. A miniszterelnök az üdvözlésre a következő beszéddel válaszolt:

— Kedves barátaim! A midőn ezen emlékeztetés évfordulón ismét szemben találak benneteket és a mikor minden magyar ember lelkét a haza érdekeiért való aggodás tölti el, engedjétek meg, hogy először is mint jóbarátainkhoz szóljak hozzátok. Engedjétek meg, hogy mint jóbarátotok köszönjem meg és viszonzom jó kívánságaitokat, mert a jóbarát most nem nemulhat el, habár a pártszempontok el is némultak. Komoly időket élünk, mindenkinek vállatválnia kell dolgoznia. A sok lelkesítő momentum között nem utolsó az, hogy mi és ellenfeleink le tudtuk vetkőzni a pártérdeket. Mi sem állt tőlem távolabb, mint hogy ellenfeleink mostani hazafias állásfoglalásából a jövőre, a mikor a rendes idők ismét eljönnek, bármiféle következtetést is vonjak le.

A béke után ellenfeleink teljesen szabadon választhatják meg a politikai küzdelem eszközeit és módjait. Azonban hangsúlyoznom kell, hogy éppen ezek a mostani állapotok adják meg a reményt arra, hogy a magyar nemzet, amit már oly sok nehéz megpróbáltatás alkalmával, most is győzni fog.

Fontos kérdés, hogy eldöntöttük, vajjon ránk kenyszerítették-e ezt a háborút, vagy mi provokáltuk. Ellenfeleink az okai, hogy ilyen, a napnál világosabb kérdésekkel kell még most is foglalkoznunk.

A közép-európai szövetség a béke szövetsége volt. A szövetség egyik tagja nyugati ellensége ellen védekezett, a másik a Del-

kelet-Európa fenyegető veszedelem ellen biztosította magát. A határaink másik csoportját ezzel szemben más szempontok, agresszív szempontok hozták össze. Egyszer úgy látszott, mintha Oroszország letett volna a balkáni kisebb államok támogatásáról. A múrztégi egyezmény után egy évtizedig egyesültünk Oroszországgal békes munkában. Ez magyarázza meg, hogy abban az időben sokan optimisták voltak.

Mikor azonban Törökországban megkezdődött az alkotmányos élet és a monarchia szükségessé látta, hogy Bosznia-Hercegovinát annektálja, akkor törték elő újból a nehézségek. 1908. őszén tűnt ki, hogy egyik déli szomszédunk minő agresszív cselokkal, vágyakkal és cselekvésekkel viselkedik velünk szemben. Annál sajnálatosabb volt ez a helyzet, mert ezeket a cselokat, vágyakat és cselekvéseket egy nagyhatalom támogatásban részesítette.

Abban az időben lettek sokan újból peszsimisták. Minket ezek alatt az idők alatt csak egyetlenegy vád érhetett: az, hogy túlságosan bekeszertők voltunk. Ezért már akkor sokan hibáztattak bennünket. Nekem csak a legutóbbi időben, a kálkalmam részvéni a monarchia külpolitikájának irányításában. Mindig azt akartam, hogy tartuk meg a békét, ameddig tisztességgel lehetséges. Visszautasítom azt a számos oldalról felhangzó nézetet, mintha most azért kezdünk volna háborút, nehogy később rosszabb viszonyok között legyünk kénytelenek háborút kezdeni.

A bukaresti béke után új helyzet állott elő, a mi nekünk és szövetségeseinknek bele kellett helyezkedni. Remény volt arra, hogy pár esztendőn belül a Balkánon a javunkra fognak eldőlni az események. Azonban nem így történt. Felre kellett tennünk

az ást, hogy vassal és vérrel védjük meg érdekeinket.

Ezt a háborút a szerajevói merénylet, illetve az azt követő vizsgálat eredménye kenyszerítette ránk. Ezek az események parancsolták, hogy a monarchia komolyan fogja fel a helyzetet, mert ezuttal a túlságos bekeszertet gyengességének tetszett volna

Kitört a háború és mindjárt meglepetést hozott ellenségeink számára. Mert ellenségeink a gyengének képzelt monarchiát egysegének, erősnek és fiatalnak láthatták. Nem tagadom, mi sem voltunk meglepetésektől megkímélve. Az első az volt, hogy ellenségeink mindjárt nagyobb erővel álltak velünk szemben, mint gondoltuk. Ez is bizonyítja, hogy ok mennyire készültek a háborúra. A háború folyamán, a hősiességgel küzdött harcok után többiben állott elő olyan katonai helyzet, hogy nem arathattunk végleges győzelmet. Az északi harctéren meg nem történt döntés.

Fájdalmas meglepetéstől Szerbiában sem voltunk megkímélve. Szerbia mélyében előrenyomult hadseregünket vissza kellett vonnunk és Szerbiát ki kellett ürítenünk. A visszavonulás következtében előállott katonai helyzetet rövidesen helyre fogjuk hozni, de fáj az én lelkem, hogy egy dicső és kitűnő hadsereg, több hét fáradaim után, babérral övezve homlokán, a kivívott győzelmet azért, mert emberfeletti kívántak tőle, elveszti.

A szívem vérzik, hogyha arra a keserűségre gondolok, amely katonáinkat elfogta és hogyha a közönségnek arra az érzésére gondolok, hogy milyen könnyen hitte el, hogy véget ér a háború. A mi hadseregünk kibírja egy hosszú, nehéz, fáradságos hadjárat összes nehézségeit, csüggedésre semmi ok sincsen, és hogyha a magyar nemzet és a magyar társadalom minden tagja úgy teljesíti kötelességét, mint katonáink, akkor nem érhet

Emlékl.

A következő két verset szerzője, a ki mint örvéztető sebesült meg a harctéren, a sebesültek enyedi kórházában írta. A versek egyszerű hangon, az érzés közvetlenségével fejezik ki a harcban vonuló katonák hangulatát; de egyszersmind annak az áldásos legközelebbi lélekemelő és gyógyító hatását is, mely a szenvedélyeket feledtetni igyekszik.

Kilencszáztizennégy július havában
 Nagyon szép idő járt az egész országban.
 Munkás idők voltak gyűjtöttünk, arattunk,
 Bánatos napokra akkor nem gondoltunk,
 Nem reméltük, mit hoz júliusnak vége
 Bánatot s sűrű gyász sok edes szülőre
 Családra, szülőre s minden rokonságra.
 Készül a háború s mi lesz az országban
 Katona-behívók sürgönyen érkeznek,
 Huszonnégy órában hol jelentkezzenek,
 Megkaptam én is a szomorú levelem
 A községi bírónk adta ától nekem
 Mikor elolvastam, hogy be kell rukkoljak,
 Megfájt a szívem, azt hittem meghalok.
 Elhagytam családom s kedves két gyermekem.
 Vajjon látom még őket vagy sohasem
 Gyulafehérvárt a hidász-kaszárnyába.
 Két hétig ott ültünk mint valami árva,
 Kétszázhatvannégyen voltunk egy századnál
 A rezerva firté marsch Companiánál,
 A mely fel volt osztva negy egyenlő czugra,
 A közt az én helyem volt a harmadikba,
 Ennek parancsnoka Hano zászlós urunk,
 Ő volt kinevezve, neki szót fogadtunk.
 Második parancsnok Takács Ferencz főhrer

Az Isten éltesse, igaz magyar ember
 Minket se hadjon el, mind magyarok vagyunk.
 A harmadik czughoz huszonnégyen tartunk,
 Jőn a rajparancsnok Bocz Lajos tizedes,
 Ügyelj öreg apánk, te minket jól vezess,
 Mert nehéz sors vár reánk, baj van a hazába,
 Eljött a sürgöny, hogy megyünk Szerbiába
 Egy vad nemzet közé, ki dulta hazáinkat,
 Meggyilkolta a mi jövő királyunkat,
 Ki kell irtsuk őket, pusztuljon előlünk,
 Hozzad fohászodunk, segíts meg Istenünk!
 Tehát ez a jelszó Isten segits minket!
 Vigasztald meg a mi bánatos szívünket
 Mert bánatos a szív egy hitvány nemzetért,
 Meiyért nem érdemes ontani annyi vért,
 Most már itt az idő, szól a réztrombita,
 Készülj a hazaért firté compania
 Az udvar közepén négy szakasz felállott
 Pollák százados ur rögtön kardot rántott,
 Haptákot parancsolt s az égre tekintett
 Minket katonásan az imához intett,
 Ez volt végső szó, hogy imádkozzatok,
 Hazaert, királyért híven harcoljatak.
 Így hagytuk mi el a kaszárnya udvarát
 Csak egy sohajtás tört a mi szívünkön át:
 Hányan megyünk mos el, hányan jövünk vissza,
 Mennyi fájós szívet szaggat szét Szerbia,
 Mennyi árva gyerek, mennyi edes anya,
 Mennyi özvegy asszony, kinek elvesz ura,
 Legfőbb lesz annak a jó gyermekeknek,
 Ki az edes apját még nem ismerte meg.
 És még egy gondolat nyomja a szívemet
 Hogy egy idegen föld takar be engemet,
 A fájó szívemben egy végső gondolat,

Szerbia határan lielem majd síromat.
 Ez már mindhiába egyszer meg kell halni!
 Sajnos, mert korán van s még lehetne élni,
 De minket a haza segitni szólított,
 Felejtsetek el hát s legyetek boldogok
 Kedves bajtársaim, lelki jó barátok,
 Ez reánk volt mérve, ti ezt jól tudjátok
 És ha valamelyik köztünk megmenekül
 Többinek a nevet tartsa meg emlékl
 Melyiküknek eljön majd a végső óra,
 Pihenjen csendesen ott a közös sírban
 Ott éljük keresztül az örök életet,
 A míg találkozunk a csillagok felett,
 Ott fenn az örök hazába,
 A hol nem lesz özvegy s árva.

Levél.

Kelcsoraim, tölled távol,
 Messzi földről Szerbiából,
 Tudatom veled, hogy elek,
 Álomban láttalak téged,
 Csak nagyon rövid az álom,
 Mert most sincsen puha ágyom,
 Ruha kéne s meleg szoba,
 Mert itt az idő mostoha;
 Két hete, hogy mindig azom.
 Lelkem Gizám, jaj hogy fázom,
 Küldj jó meleg ruhát nekem,
 Mert itt hideg lesz a télen,
 Alig állott be október,
 Itten majd megfagy az ember,
 Ugy es az eső s hull a hó,

bennünket semmi baj. Ezt a meggyőződést a múlt hónapok tanulságai és eredményei elélték meg bennem.

Átallok megemlékezni azokról az aljas fogásokról, amelyekkel ellenségeink a szövetségünk és a közöttünk levő harmóniát megbontani igyekeznek. Hadseregeink kölcsönös bizalmától áthatva, vállvetve küzdenek. A vezetésben teljes egység honol. Katonáink küzdenek német vezetés, a német katonák küzdenek a mi vezetésünk alatt. És nemcsak katonai tekintetben van így, de közvetlen politikai tekintetben is, amelyről nekem volt alkalmam meggyőződni.

A külügyminiszter kezdeményezésére jött létre az én nemetországi utam, nem azért, hogy bizonyos konkrét kérdéseket megbeszéljünk, hanem azért, hogy fesztelen beszélgetés során megállapítsuk azokat a kérdéseket, amelyek a háború után fognak jelentőséggel bírni. Az összes megbeszélések során a két nagyhatalom politikai vezetői között teljes összhang uralkodott.

Éppen ezért saját erőnkben és szövetségünk erejében bizva taplalhatjuk azt a reményt, hogy még ebben az évben biztosíthatjuk magunknak egy becsületes béke minden áldását.

Nemcsak azt, hogy a háború megszűnik és béke lesz, hanem azt is, hogy ez a béke hatalmasabb, szebb és jobb jövőt biztosít országunknak.

Az áldozatkészség, a hősiesség megtermi a nemzet számára jutalmat. Megtermi pedig elsősorban külpolitikai tekintetben. Mi nem vágyódtunk nagyra, mi csak Európa békejét és biztonságát akarjuk biztosítani. Ez a cél lebeg előtünk.

Hazánk megállotta helyét. A magyar nemzet bebizonyította, hogy a magyar nemzeti állam tud vonzó erőt gyakorolni, tudja egyesíteni, hazánkuk egész lakosságát, nemzetiség és vallaskülönbség nélkül.

Megindult a háború. Az erőfeszítések és az erőfeszítések teremtette eredmények nemzetünket erősebbé és hatalmasabbá fogják tenni és éreztetni fogják azt, hogy mint egyetértés nyilatkozott meg hazánkban a veszély idején. Természetesen, vannak komoly tünetek. Vannak olyan tünetek, amelyeket orvosolni, amelyeket büntetni kell. De több a jutalmazni való. Több a szeretettel és bizalommal jutalmazandó és a haza minden polgárának ez a készsége megtermi a jutalmát.

De fontos lesz még a monarchiában elfoglalt pozícióinkra is, 1867-ben állapították meg azt a szerepet, amelyet hazánk nemzeti és dinasztikus szempontok alapján a monarchiában elfoglal. Igazi helyét hazánk azonban csak most találta meg azokkal a törek-

Ez nem katonának való,
Fölbe csináltam egy házat,
Ott várom a szabadságot,
Szabadság jön, nem a halál,
Ha a szerb golyó el nem talál,
Mert idáig nem talált el,
Utját vesztette a srápnell,
Pedig hány száz fejem felett
Hasította a levegőt.
A jagonyai hegy felett
Történt két véres ütközet,
Melynek áldozatja száma
Felmegy ezerhetnyolcszázra,
Ebből a miénk is lehet
Százötven és kétszáz felett
Többi ezerhetnyolcszázig,
Az a szerbekből hiányzik,
Azért közülünk is sokan
Nyugosznak a közös sírban,
Kik meghaltak a hazáért,
Elvéreztek Szerbiáért,
Itt vagyunk egy magas hegyen,
Innen írom a levelem,
Nagyon keveset írhattam
Nincsen író papírossam,
Evel soraim bevégezem
Ne halaszd soká kérésim,
A meleg ruhámat küldjed,
Üdvözöl hü, igaz ferjed

Létal Domokos
örvezető az 50. gyalogezredben,
aranyosrákosi lakos.

vésekkel szemben, melyek a nemzetet megakarták fosztani paritásos szerepétől, amelyek centralisztikus államot akartak létesíteni. Eddig csak negatív érvvel küzdöttünk.

Ebből a negatív érvből most pozitív érv lett. A háború során kifejtett erőfeszítésünket megmutattuk, hogy mi a magyar állam és ezek után, tisztelt barataim, veszélyes örültnek jelentem ki azt, aki vissza akar térni a centralisztikus állam ideájához.

A monarchia struktúrája eldőlt. Az ítélet jogerős. Közjogi harcoknak többé nincs helye. Magyarországnak el kell foglalnia azt a helyet, amelyet megérdemel, hogy teljes harmóniában álljon a monarchia nagyhatalmi állásával. A harcoknak még nincs vége, engem azonban az a tudat vezet, hogy a nemzet nem veszíti el magát, az Ur Isten igazi nemzeti étellel fogja megáldani, mert hiszen a harcok mögött az egész nemzet áll. Erre a nagy küzdelemre kerjük most a kezdődő újvevőre az Ursten áldását.

A miniszterelnököt beszéde végén a jelenlevők nagy lelkesedéssel üdvözölték.

Téli ruhaneműt adakozzunk harcoló katonáink számára!

Törvényhatósági közgyűlés.

Alsó-Fehér vármegye törvényhatósága múlt évi december 28. rendkívüli közgyűlést tartott Szász József főispán elnöke alatt. A rövid gyűlés tárgyai közül kiemeljük a következőket:

A tisztí nyugdíj alap, a kör- és községi jegyzői nyugdíj-alap és a gyámpénztári tartalék-alap egyenként 20000 kor., összesen 60000 koronát jegyeztek a hadi költségvetésre.

A legtöbb adót fizető (virilis) törv. hatósági biz. tagok nevjegyzéke megállapított; Albin Gyula zalatnai körjegyző nyugdíjazása, kérésére, kimondatott; a vármegyei napi- és fuvardíjakra vonatkozó szabályrendelet megállapított; Nagyenyed város 1915. évi költségvetése a felebbezések elutasításával jóváhagyott.

Megválasztottak:

1. A közigazgatási bizottságba (1915-16. évek): Gaspár János, br. Kemeny Pál, dr. Márk Izidor, Török Bertalan, Zeyk Kálmán.

2. A községi költségvetéseket és zárszámadásokat felülvizsgáló bizottságba: elnök: br. Bánffy Kázmír, helyettes elnök: dr. Luczedy-Joksmán Ödön, tagok: Horváth Pál, Solymosi Balint, Szigeti Béla, Váro Ferenccz.

3. Számonkérő székbe: Zeyk Kálmán, Váro Ferenccz, Lázár István.

4. Igazoló választmányba: Horváth Pál, Sándor Jenő, dr. Márk Izidor, Fejes Áron, gr. Degenfeld Kristóf. Főispán kinevezte elnökül: Lázár Istvánt; tagokul: br. Bánffy Ferenccz, Gaspár János és Papp Jánost.

5. Borellenőrző bizottságba: I. Marosújvári járás: Belle László, Gegő Károly.

II. Nagyenyedi járás: Solymosi Balint, br. Bánffy Ferenccz.

III. Verespataki járás: Ajtai Béla, dr. Dobos László.

IV. Magyarigényi járás: Baruch Sándor, dr. Deutsch Mátvás.

V. Alvinczi járás: Szabó József, Tothján Joáchim.

VI. Kisenyedi járás: Kolumbán János, Lunáček Frigyes.

VII. Balázsfalvi járás: Brunner Béla, dr. Rohonczy Béla.

VIII. Tóvisi járás: Seres Benő, Vincenzi Miksa.

IX. Vízakna város: Schiessel Albert Takács Béla.

X. Gyulafehérvár város: Löw József, dr. Náthán Bernát.

XI. Abrudbánya város: dr. Török Gábor, Incze Antal.

XII. Nagyenyed város: Papp János Boirogi János.

Újévi tiszteletgész vármegyénk főispánjánál.

Szász József, Alsó-Fehér vármegye főispánja és kormánybiztosa folyó év január 1. délelőtt 10 órakor fogadta az állami hivatalok, tanintézetek és testületek tiszteletgészét.

Baró Bánffy Kázmír alispán az Uralkodó iránt való hódolatát kifejezvének kérte a főispánt, hogy a hódolat nyilvánítását a belügyminiszter útján a király elé juttassa. Kifejezte egyszerűsége azt az óhaját is, hogy nepeinek szeretetétől övezett agg Uralkodónk a reá kenyszerített harcot győzelmesen befejezhesse s a győzelem nyomában felviruló béke áldásait meg sokáig élvezhesse.

Szász József főispán lelkes hangú szép beszédben válaszolt az alispán szavaira. Hangoztatta, hogy a Király öreg kora dacára, milyen nagy lelki erővel intezi népei sorsát a világháború válságos eseményei közt; hogy mindenkorra nemes és meghatóan szép példáját adja a kötelesség-teljesítésben való buzgóságnak. Hangsúlyozta a főispán, hogy a magyar kormány, különösen a vezere gróf Tisza István emberfeletti munkát végez a magyar nemzet és monarchia jövődjéért folytatott küzdelmekben s ennek a nagy munkának már ma is az az eredménye, hogy a monarchia legfontosabb ügyei a miniszterelnök intencziói szerint, sőt egyenesen általa intézettek s így a monarchia súlypontja valóságban Budapesten van. De a nemzeti ügy diadala érdekében közreműködik az egész ország közönsége, amely minden kicsinyességet mellékes szempontot félretéve egy értelemmel s egy érzellemmel áll az Uralkodó kormányára mellé, mert egyek abban, hogy m kor a legmagasabb érdekek forognak kockán, csak a legmagasabb szempontok érvevesülhetnek.

A kormányelnök és a főispán elítélésével ért véget a tiszteletgész.

Hálás köszönet

a nagyenyedi Vörös-Kereszt részére küldött adományokról.

A harctéren megsebesült vitézeink kórháza részére a nagyenyedi pénzügyigazgatóság tisztviselői 66 korona 52 fill., a protestáns nőegylet perselyestély jövedelméből 60 korona 39 fill., magát meg nem nevező 50 koronát, Jancsó Sándor ref. lelkész újan perselypénzből 46 koronát, Bertalan József, és Balla István 20-20 koronát, Csiky Miklós 4 csomag könyvet, Újévi üdvözlétek megváltása címén Tangel Józsefné, Szatmári György, Török Bertalan 10-10 koronát, Vajna Janka 5 koronát, Ilyés Gizella 3 koronát, Rácz Simon 4 koronát adományoztak. Fogadják halás köszönetemet. Kérem a t. közönséget, hogy az új nagy harcok folytán mindinkább szaporodó sebesültjeink részére fűtő-anyagot, fehérneműt, aszalt- és friss gyümölcsöt, bort, ásványvizet, cigarettát vagy pénzt stb. sziveskedjenek továbbra is adományozni.

Br. Bánffy Kázmírné, elnök.

A háboru eseményeiből.

Decz. 24. A balkáni haderők vezetésével Ófelsége J. e. n. ő főherceg, lovassági tábornokot bizta meg és Potiorek Oszkár tábornagyt nyugállományba vettette.

Lötzen ellen intézett nagy orosz támadást a németek visszaverték és ezer orosz foglyot ejtettek.

Decz. 26. Csapatunk Ung- és Beregmegeből kivertek az ellenséget és megszállták az uzsoi szorost.

Varsó környékét az oroszok kiürítették. Varsót pedig a Zeppelinek bombázták.

Marokkóban és Algírban a mohamedánok a szent háborút megkezdték a francziák ellen Franciaországnak szeptember 15-től november végéig 489.735 sebesült katonája volt.

A német útegek Sohacev alatt álltak és megkezdték az ostromot.

Kassáról 3000 orosz foglyot szállítottak el a foglyotáborba.

Decz. 27. A lille—arrasi harcvezonalon a francziák tamadása megtört.

A törökök nagy győzelmet vívtak az oroszokkal a Murad völgyben.

A német támadás a Bzura és Ravka mentén halad előre.

A szövetséges seregek a Visztula és Pilica közötti területen az oroszokat támadják.

Decz. 28. Francia torpedó-úldöző hajó a Dardenellak ázsiai partját kezdte bombázni. A törökök visszatűzeltek és a hajó sérülve menekült.

A Nida és Dunajec vonalon az oroszoknak nagy erővel megindult támadása összeomlott.

Decz. 29. Bukovinában Zabije-felé előretörést kíséreltek az oroszok, de súlyos veszteség után visszavonultak. A Tatárhágó megvan erősítve.

Lemondás.

Tudom szövik mennyasszonyi fátylad
S nemsokára boldog hitves leszel,
S a könnyezők kinos vergődése
Már nem hat meg téged, nem érdekel.

Én még esküvődig várok talán,
Addig sósízű könnyem hullatom...
Akkor leszek én a legboldogabb;
Akkor borul fölem egy sirhalom!

Baár Tibor.

Villanyvilágításunkról.

Főhíborodással olvasom a Ganz-czégnek a villanyáram-fogyasztókhoz intézett körlevelét; főhíborodással azért, mert annak tartalma nem fedi a képviselőtestület hivatkozott határozatát, azért, mert annak intézkedései beleütköznek az elektromos műre vonatkozó szabályrendelet rendelkezéseibe és végül azért, mert az egész egy erőszakos kísérlet a közönség presszionálására és megijesztésére és ez mind azért történik, mert a képviselőtestület nem ugrott be azonnal a mindenható Ganz-czég által követelt árfelemelésbe. Joggal elvárhatnók a városi Tanács-tól, hogy a bérlő ezen tulkapásaival szemben megvédjen bennünket és a város tulajdonát képező 800.000 koronás mű felett az ellenőrzést a publikum érdekének megfelelőleg gyakorolja, hisz azért letesítettük a mérnöki állást! De hol marad ez az ellenőrzés? Egyáltalán nagyon elsomorító jelenség az, hogy a város maga nem bírja átvenni az üzemet, mert nem vállalja ezt az e célból megválasztott tisztviselő, ha átvenné — mint ahogy átkellett volna vegye — úgy most a közönség nem volna ezen megterhelő zaklatások-

nak kiteve, mert a város — tekintet nélkül a háborus viszonyokra — szolgáltatná az áramot az eddigi árban, mivel ez az átmeneti időben előállott kár a későbbi haszon által kiegyenlítették és így az agyunterhelt publikumunkat nem kellene még ezzel is molesztálni.

Még most sem késő, még kevésbé volt késő pár hettel ezelőtt, csak megfelelő érélyes fellépés kellene, és a dolgon segítve volna. Persze, mindez a városi Tanácsra tartozna.

Lássuk most már a körlevelét tartalmát: hivatkozással a közgyűlési határozatra azt írja, hogy „Fenntartjuk magunknak, hogy amennyiben az esetleg kijelölendő műszaki-bírósg a fenti áremelést 50% nál nagyobb összegben állapítaná meg, a különbözetet tisztelt Czimtől pótlólag beszedni.” Hol és mikor adott a közgyűlés erre jogot? A közgyűlés a Ganz-czég részére kötelezettségeket állapított meg, mert arra kötelezte — mivel feltételeesen engedte meg csak az 50% felár szedését, — hogy az esetben, ha a műszaki bíróság ennél kisebb összeget állapítana meg, úgy a jogtalanul szedett többletet a fogyasztóknak visszatéríteni tartozik. Ez nem hasonlít ahhoz, a mit czég a körlevelében hirdeti! Lássuk tovább: „Sziveskedjek a tut oldali nyilatkozatot aláírni stb., mert ellenkező esetben kénytelenek lennünk a szabályrendelet értelmében a hálózatból kikapcsolni.” Ezt nemcsak írja, de mindenkinek fenyegetőleg külön meg is üzeni. Hol az a szabályrendelet, a mely az áramszolgáltatást ezen nyilatkozat aláírásától teszi függővé? Az idézett szabályrendelet 18 §-a második bekezdése azt mondja: „Az áram-szolgáltatás megvonható, ha a fogyasztó az áramért és az áram-óra felállításáért, valamint a csatlakozó vezetékért esedékes részleteket pontosan be nem fizeti.” Megvonható tehát, ha nem fizet, de nem, ha a nyilatkozatot (hisz akkor a halálitélet aláírását is követelhetné) alá nem írják! Ha terrorizálni ezen körlevellel nem akart volna a Ganz-czég, akkor az lett volna helyes és komoly eljárás, mint az az üzleti életben szokás, értesíteni a közönséget a feltételes árfelemelésről és a fogyasztókhoz kérdést intézni aziránt, hogy az ilyen körülmények között hajlandók-e az áramot továbbra is igénybe venni? Nem pedig a közönséget megfenyegetni. Én a nyilatkozatot nem írom alá, hanem értesítem a czéget, hogy a város által megszabandó felár mellett is további áramkiszolgáltatást igényelek és kíváncsi vagyok arra, hogy vajjon kikapcsol-e a mű? Hisz van még bíróság is a világon! Most lassuk magát az árfelemelést, a mi a nagy riadalmat okozta. A Ganz-czég azt kívánja, hogy az áram ára 50% kal emelkedjek, vizsgáljuk meg most már, hogy igazságos-e az? Nezzük egyelőre csak a világítási áram árait:

1. Vannak, akik az áramért kilow.-ként eddig 60 f. fizettek.
2. " " " " " 50 " "
3. " " " " " 40 " "
4. " " " " " 32 " "
5. És vannak, kik az áramért semmit sem fizetnek.

Most már fizessen egy 50%-os áremelésnél Az 1. alatt kilowatonként 30 fillérrel többet,

" 2. "	" 25 "	" "
" 3. "	" 20 "	" "
" 4. "	" 16 "	" "

és az 5. alatti ingyenes kapja ezután is az áramot ingyen, minden árfelemelés nélkül. Hát igazságos-e ez? Nem-e egyformán drágult mindenkire nézve az áram-elállítás? Miért fizessen az egyik 30 fillérrel, a másik csak 16 fillérrel ugyanazon szolgáltatmányért többet, mint ezelőtt, miért élvezze az ingyenes továbbra is ingyen az áramot. Nem hat rá is ki az áram drágulás? Hogy jön ahhoz a mű, hogy az irodájában, a műben, az alkalmazottak lakásaiban, a tisztviselők lakásaiban (ez utóbiak még fűzési és fűtési célokra is villanyáramot használnak) a használt áram ezen ármelegedést rá hárítsa a nagy publikumra s ő maga ne vegye ki a részét? Nem, mindnyájunkra egyformán drágult az áram s mindnyájan kell viseljük a drágulást. Éppen azért nem lehet az eddigi összevetelből következtetve az áremelést százalékokban kifejezni, mert ez esetben az ingyenesek egy fillérrel sem járulnának hoz-

zája, hanem a szabályzat értelmében az egységáraknak megfelelően kell az áremelést megállapítani.

A bíróság is csak erre az egyedüli helyes álláspontra fog helyezkedhetni. Ezek szerint tehát minden attól fog függni, hogy a műszaki bíróság elé helyesen állítsanak oda a kérdés. A szabályzat szerint az áramóra és egységárak mellett szolgáltatandók. Tessék elrendelni, hogy az áram a háborus idő alatt kiyétel nélkül mindenkinek óra szerint adassék, még pedig annyival drágábban mint a mennyit kilowatonként a műszaki bíróság által mint felár meg fog állapítani.

A bírósághoz pedig a következő kérdést kell intézni: „A Ganz-czég termelt az 1913 évben összesen 643.652 kilowatt-áramot, és erre felhasználta 282.119 kilogramm olajat, mennyi olaj kell tehát egy kilowatt-áram termeléséhez? Mennyi volt ezen olaj mennyiségnek az ára 1913-ban és mennyi az ára ma?”

A két összeg közötti különbség lesz az az összeg, mit a legjobb esetben (mert a háboru-okozta károkból igazság szerint Ganz-nak is egy részt kellene vállalni) a Ganz-czég, mint felár számíthat. Ezen összeg, amely meggyőződésem szerint 10 fillérrel kilowatonként több nem lesz, meg kell azután a fogyasztás arányában úgy osztani, hogy az ipari célra használt nagy mennyiségű erőátviteli áramra kevesebb, a világítási áramra pedig több essék, 10 fillér ármelegedés kilowatonként feltételezve a világítási áramra kilowatonként 15 fillert, az erőátviteli áramra pedig 5 fillert kellene kivetni.

Ezek szerint lenne a rendes 60 filléres világítást szolgáló áram 75 fillér, és nem 90 fillér kilowatonként, a mint az a képviselőtestületi közgyűlésen is kimutatott. Hogy az a számítás helyes, igazolja Veszprém város tanácsának határozata is, melyről az Ujság 1914 évi december 6-iki száma a következőket közli: „A Veszprém város tanácsával folytatott tárgyalások eredményeképpen a veszprémi villamos mű a beállott anyagár drágulásokra való tekintettel a nappali üzemet megszüntette és a villanyvilágítási áram egységárát hektowatt óránként 6 fillérről 7 és fél fillérré, az erőátviteli áramot 2 fillérről 3 fillérré emelte.” Itt is tehát az ár emelkedést nem százalékokban fejeztették ki, hanem korrektül és helyesen egységárakban. Ha a Ganz czégnek ilyen természetű megoldás békes uton nem tetszik, nyugodtan várhatjuk a műszaki bíróság döntését.

Papp János.

HIREK.

A király ő felsége köszöntője.

Az ujesztendő alkalmából a király meleg és szerető szavakkal köszönti küzdő országait, a hadban álló seregeket és flottát, mely csak legutóbb is fényes bizonyosságot tett erejéről és szelleméről. A királyi parancs, mely a hivatalos lapban, jelent meg így hangzik:

A múlt évnek öt hónapja óta küzd a monarchia a reá és hű szövetségesére kényszerített háboruban nagyszámu hatalmas ellen-ségekkel.

Visszapillantván Hadseregem és Hajóhadam állhatatos kitartására, örömteljes harc-készségére és haláltmegvető vitézségére, a jövő hadiév kilátásai azon felemelő bizakodást nyújtják, hogy Ausztria és Magyarország harcos fiai, szárazföldön és tengeren, a legnehezebb megpróbáltatásokat is, amelyeket a háboru katonai erényeikre ró, a haza javára becsülettel fogják viselni.

Fájdalomteljes hálával emlékszem meg azok nagy számáról, kik életüket áldozták a véres küzdőtéren igaz ügyükért; legmelegebb elismeréssel üdvözlöm vitéz katonáimat azon reményben, hogy Isten segítségével az új ev győzelemre fogja őket vezetni.

Kelt Bécsben, 1914. évi decz. 31.

Ferenx József, s. k.

A „Közérdek” előfizetési árai:

Egy évre	12 korona
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „

Előfizetőinket kérjük, hogy előfizetéseiket mielőbb legyenek szivesek megújítani, nehogy a lap szétküldése akadályt szenvedjen.

Előfizetési pénzek a „Közérdek” kiadó-hivatalába küldendők.

— **Január 8.** A református templomban a január 8-ai város pusztulás emlékére f. evi január 8-án — pénteken — reggel 9 órakor emlékestentisztelet lesz, melyre a városi és megyei hatóságokat, állami hivatalokat, iskolákat és Nagyenyed város egész közönségét ezen az uton hívja a Református Lelkész Hivatal.

— **Eljegyzés.** Nagyborosnyói dr. Bartha Károly gimn. h. tanár eljegyezte Bukvay Józst Désen.

— **Halálozás.** Wild Tamásné született Balogh Lina életének 35-ik és házasságának 18-ik évében december 27-én meghalt, 29-én délután temették el nagy részvét mellett.

— **Bíróválasztás.** Marosújváron a bíróválasztás egyhangulag döntött. Az eddig is közmegelegedésre mindig reá szolgált Nagy Pált választották meg községi bírónak, Roska Janost kisbírónak. Az esküdteteket is kivétel nélkül mind a régieket hagyták meg.

— **Lovak és járművek osztályozása.** A lovak és járművek osztályozása megtörtént a bejelentés ideje 1914. decz. 29-től jan. 5-ig állapított meg. Az osztályozás napja január 29-én lesz a baromvásár-teren.

— **Karácsonyi ajándék.** E mai gondterhes időkben nem csak a felnőttek, de a gyermekek is megérik s kis szívük érzései szerint igyekeznek annak jelet is adni. Mult napokban megjelent kórházunkban két bájos kis leányka és elmondta, hogy testvérkeikkel együtt arra kérték szüleiket, ez évben ne adjanak karácsonyi ajándékot nekik, inkább azt az összeget, melyet erre szántak, juttassák el a házáért szenvedő sebesültek karácsonyára. Szűcs Elemér kollégiumi főedzős nemes szívű gyermekei juttattak így 20 koronát sebesülteinknek, melyért köszönetét fejezi ki ez uton a Nagyenyedi Vörös Kereszt Egylet.

— **Behívták a népfőlkelöket.** A honvédelmi miniszter a hivatalos lapban rendeletet intézett azokhoz a 24, 25, 26, és 27 éves népfőlkelőkhez, akiket november és decemberben tartott szemleken katonai szolgálatra alkalmasnak találtak, hogy január 16-án vonuljanak be. Azonkívül be kell vonulniuk a 20, 21 és 22 éveseknek is, akiket eddig bármi okból szabadságoztak. Az 1915. évi január hó 25-én és 26-án tartandó népfőlkelési bemutató szemlén megvizsgált és alkalmasnak talált népfőlkelésre kötelezettek közül azok, kik az 1915. január hó 16-án bevonuló népfőlkelésre kötelezettek évfolyamába tartoznak, népfőlkelési tényleges szolgálatra azonnal visszatartatnak. Azok a behívott népfőlkelésre kötelezettek, akik a kitűzött határidőre és helyre be nem vonulnak, karhatalommal vezettetnek elő.

— **Megindult a forgalom.** A kassa—oderbergi vasút igazgatósága néhány napi szünetelés után a Kassa és Oderberg közti fővonalon a korlátozott polgári személyforgalmat ismét megindította. Ez időtől kezdve Kassa és Oderberg között az 1. és a 2. számú gyorsvonatok, valamint a 15. és 16. számú személyvonatok közlekednek Kassa és Rutka között pedig a 12. és a 11. számú személyvonatok, amelyek Rutka és Oderberg között mint 8., illetve 7. számú vonatok folytatódnak. A kassa—abos—örldi, az eperjes

—bártfai és a csáca—wardoni vonalon a személyforgalmat a postavonatok, a többi helyi érdekű vasuton a bekemenetrend vonatai közvetítik. A kassa—oderbergi vasut azt is tudatja a közönséggel, hogy december 28-iktól kezdve az abos—csácai fővonalon a korlátlan polgári teherforgalmat ismét megindította; a kassa—abos—örldi, az eperjes—bártfai és a csáca—wardoni vonalakra csak gyorsárúkat és teherárúkat felelt elvezetési cikkeket vesznek fel. Minden egyéb e vonalakra rendelt polgári teherárú szállítására a kassai üzletvezetőségétől előzetes engedély kérendő.

— **Ujévi üdvözlések** megváltása címűen Gombássy Irma 2 k. adott a szegény tanulókat segélyező körnek. Hálás köszönet Török Bertalané elnök.

— **Ujévi üdvözlés megváltása** alkalmával vettem a helyben apolt sebesültek ellátásának javítására hálás köszönet mellett az alábbi összegeket, melyeket rendeltetési helyükre juttattam: Papp János. — Szász József 50 koronát, Monar Gy. és neje 10, dr. Müller Jenő 10, Papp Jánostól 5, Szűcs Elemér 10, öz. Müller Miklósné 5, Jancsó Sándor 4, Albert Ivan 10, Graef Jenő 10, dr. Iváncs Arnold 2, Berze Nagy János 2, Cirner Öldő 10, Klemm Miksa 5, Szigethy Béla 3, Nánán József 4, Székelyhidi Sándor 5, Kolesza Árpád 2, Gaál János 4, Ruzs János 5, Széidl József 5, Klemm Miksától (mint a vajdasdiaktó szedett bírság) 20, VI. oszt. gimnazistáktól* 9, Fejes Árontól 10, öz. Garda Józsefné 10, öz. Reinboldi Olivérné 10, dr. Müller Zoltáné 10, Hegyi János 10, Solyomossy Balint 4, dr. Jeney Elek 10, Sándor Jenő 10, Horvath József 2, Cirner László 5, Tóbi Jenő 5, Kádár János 10, Kovács Géza 10, dr. Reich Béla 10, Palmhart testvérek 10, Winkler János 10, összesen 326 korona.

* (A héten egyik kedves tanítványomnak az édes anyja meghalt. Tanuló társai részvétüket azzal is ki akarták fejezni, hogy pár szál virágot helyeznek a koporsóra gyűjtést rendeztek maguk között s a begyűlt 9 azaz kilencz koronát átadták nekem, hogy fordítsam a helyi Vörös Kereszt oázisra.

Van szerencsém tehát Pénztárnok urhoz a nevezett összeget koszorú megváltás címén átadni, kérve, hogy hasznosnak sebesült hőseink szenvedéseinek enyhítésére olyan szeretettel, melyre VI. osztályos tanítványaim ilyen formában is enyhíteni óhajtották tanuló társuk nagy fájdalmát.

Nagyrabecülésem kifejezése mellett vagyok tisztelője Nagyenyed, 1914. XII. 31. Malinásy Károly, a főgimnázium VI. oszt.-nak vezetője.)

— **A hatóságok és a megszállott területek.** A hivatalos lap utóbbi száma közölte gróf Tisza István miniszterelnök új rendeletét arról, hogy a megszállott területekről mikor távozhatnak el a hatóságok és kiknek kell ott maradniok. Városokban és községekben a közrendet fenntartó közegeknek és a velük közvetlenül rendelkező tisztviselőknél mindaddig nem szabad elhagyniok székelyükét, amíg az elbeszél a város vagy község közvetlen közelébe nem érkezett. A polgármesterek, községi bírák és jegyzők az ellenséggel való esetleges tárgyalások és közvetítés végett az ellenséges megszállás egész időtartama alatt helyükön maradni kötelesek, ha az ellenség serti, erőszakos magatartást nem tanúsít. Köteles helyen maradni továbbá a közkórházak és nyilvános jellegű kórházak személyzetének annyi tagja, amennyi az elhelyezett betegek gyógykezelésére feltétlenül alkalmas. A rendelkezésnél arra kell törekedni, hogy az ellenséges megszállás ideje alatt a lehetőséghez képest olyan egyének maradjanak helyükön, akik a védköteles kort (42-ik életévüket) meghalad

ták. Senki se kényszeríthető a község vagy város belterületén való maradásra olyan időben, amidőn a terület valamely csata színhelyévé válik.

— **Gyulafehérvári Vörös Kereszt-egyesület** szeretete megvilágított azon lakomában is, amit az egyesület faradhatlan elnöknője: Árvéi Jakone ő nagysága és a város polgármestere: dr. Roska Miklós ur a karácsony szent estéjén gyulafehérvári sebesülteknek rendeztek. Nemes szívűknek jö-volta, áldozatkészége enyhített a hősök bánatán s fájdalmán. Az áll. el. iskolában elhelyezett sebesültek a szeretetlakomán kívül még azon kellemes szórakozáshoz is jutottak, hogy faradhatlan apolt hölgyek bürgöságából felkíszték karácsonyfa mellől szép pástort-jatekot és megbató rövidke szimfoniát is nezhettek végig. Pakot Honka és Ertl V. tanítók é az erdem, hogy az iskolás gyermekek ilyen módon fejezték ki halajukat a megsebesült hőseink iránt, Wolfart L. tizedes pedig muzsikaszóval tartotta vacsora idejében a betegeket. Szentpétery J. igazgatótanító szorgo-kodása és öz. Benkesue, aki tápláló kosztot ad a betegeknek, anyagi érdekeinek feláldozásával parosult beosztása tette lehetővé, hogy a sebesültek az ünnep alatt ünnepi kosztban részesülhessenek. Fel kell jegyezni hogy a fent említett tanítónő leánytanulóival nagyon sok ermelgítőt és hősapkát köttetett. A kis leányok utánozva tanítóijuk kötelessében töltöttek. Ertl V. tanító a keresk. tanoncziskola második oszt. övendékeivel 28 k. 70 fill. gyűjtött össze, mely összegből 11 k. 90 fill. értékben cigarettát osztott ki a szent este; 12 korona értékű pamutból hősapkákat köttetett, és 10 kor. összegtel a hádbavonultak családjának felszerelésére küldött a Neptun. Lajpa címére.

Karácsony a sebesültek kórházában.

Karácsony első napján, a rendes isteni tisztelet után meghatóan fenséges ünnepély színhelye volt a honvédkaszárnya Varosunk áldozatkész közönsége a karácsonyi ünnep meleg szeretetét bevitte magával a körülbelül 200 sebesült katoná közé. Sokan voltak ugyan jelen ezen az ünnepélyen, de én azt szerettem volna, hogy még többen lettek volna, mert annál ami ott történt valami fenségesebbet, meghatóbbat még elképzelni sem lehet.

Az egyik emeleti terem a dr. Müller Jenőné gondossága következtében csinosan át volt alakítva imateremmé, melyben Jancsó Sándor lelkész tartott szivreható imát a ref. vallású sebesültek részére s osztott ki egy-szersmind urvacsorát is.

A kórház négy osztályában négy szép karácsonyfa volt felállítva, a legnagyobb terem közepén. Fel voltak azok díszítve mindenféle karácsonyi díszel: fényes szallagokkal, aranyos díkokkal, czukorkákkal, gyertyákkal stb. A karácsonyfák alatt lévő nagyasztalok pedig tele voltak a szeretet adományai-val. Minden egyes sebesült részére négy csomag volt kész. Egy dobozban volt két pár meleg harisnya, két zsebkendő, egy szappan, egy fésű öt tábori levelező-lap, egy írón és husz drb. cigarett. Egy papircsokóban volt alma, dió, czukor és füge. Egy levélborítékban 10-10 drb. levélpapíros és boríték. És végre mindenki részére volt pakolva egy szép és igen pompás ünnepi kalács.

Legelőször a D. számú teremben gyűjtötték fel a karácsonyfa gyertyáit. Az érdeklődő közönség egészen zsutolásig megtöltötte a termet s a szegény, rettentés időkben átelt sebesültek nagyon meg voltak hatva a közönség láttára. Az apolónők a karácsonyfa körül állottak. A ref. egyházi dalkör, Fővényessy Bertalan vezetése mellett itt is s később a többi osztályokban is egy-egy szép hazafias énekkel nyitotta meg az ünnepélyt. Ebben a teremben lengyel katonák voltak, kik előtt az ének után a karácsonyfával szemben állva, Takács Vidor nyug.-házfőnök tartott lengyel nyelvű hazafias és vallásos beszédet. A katonákon kívül valószínű nem

sokan értették a beszédet, de annál meghatóbban láttuk a hatását a katonák arcán és egész lényükön. Az emlékezésnek és a hálának a könnyű csak úgy omlottak a szemekből, maguk után csalva közönség résztvevő könnyecskéjeit is. A beszéd, illetőleg az ima után az ápolónők kiosztották az anyagot. A többi termekben is mindenütt annyi volt a közönség, a mennyi csak befért. A B. teremben németül szintén Takács Vidor beszélt, majd pedig Jancsó Sándor, aki ezen kívül még az A. és C. számú termekben lévő karácsonyfák mellett is beszélt. Ugy a Takács Vidor, mint a Jancsó Sándor beszédeit a mély vallásosság, de tiszta ember- és hazaszeretet eszméi hatották át a valósággal magukkal ragadták úgy a katonaságot, mint a közönséget. Meghatották annyira, hogy nem is maradt pl. senkinek a szeme szárazon azok közül, akik a B. osztályban a fagyottak között voltak. Itt egy pár sebesült valósággal reszkettett a meghatottságtól s alig tudott a lábán állani. Hát a mikor az egyik szegény sebesült — egy osztrák német — kinek egyetlen hüvelykujja kivéte ével az összes kéz- és lábujjai le vannak vágva, bekötözött kezével, mint valami csutkával akarta megtörölni könnyező szemét.

Az ápolónők mindenütt szerető gondossággal osztozták ki a beszédek után az ajándékokat, melyeket egyik másik oly meghatottsággal vett át, mintha valami kimondhatatlan drága kincset kapott volna. Azt hiszem, hogy nem is fognak soha megelégedezni az enyedi közönség nemes szívével.

Az ajándékok kiosztása után ebédet s azzal együtt pedig mindannyian személyenként egy — egy fél liter pompás bort kaptak, legnagyobb részben a Horváth Pál bankigazgató adományából.

Az ünnepély után az egyházi dalárda az udvar közepén énekelt el még egy pár szép dalt. Ebéd után pedig Aradi Jancsi zenekarával végig járta az összes szobákat s mindenütt egy pár szép magyar nótával tette meg felelhetetlenebbé a szép napot.

A vármegyei kórházban lévő 50 sebesült katonáról is éppen úgy gondoskodtak, mint a kaszárnyában lévőkről.

A szép ünnepély rendezése örök érdeme marad az enyedi társadalomnak s azoknak a nemes szívű és önfeláldozó asszonyoknak és leányoknak mind, egyenként és összesen, akik időt, fáradságot és anyagi áldozatot nem kimélve oly fáradhatatlan buzgósággal tettek meg minden lehetőt, hogy azoknak a szegény, szenvedő, beteg katonáknak pótolják a családi kör karácsonyi étető melegét és szeretetét... A br. Bánffy Kázmírné, Zeyk Dánielné, Török Bertalanné, Sandor Jenóné és dr. Müller Jenóné vezetése alatt álló asszonyi és leány gárda hazafias és szent kötelességet teljesített. Isten áldása legyen minden munkájukon midőn édes hazánk vérszót sebeit gyöngéd, szerető és gondos kezeikkel kötögetik!

Jelen volt.

* **Köszönetnyilvánítás.** Nehai felelhetetlen nem és szeretett édes anyánk végtisztesség adásánál megjelent jó barátaink és ismerőseinknek részvételüket hálás-köszönjük. Wild Tamás és családja. 1—1

— **Nyilvános köszönet.** A Prot. Nőegyesület segélyezési céljaira özv. Asztalos Jánosné urnó 10 koronát adományozott, mely összegnek átvételét köszönettel igazolom. — Zayzon János, pénztáros.

— **A harcztéren sebesültek karácsonyfájára** adakozni szivesek voltak pénzt: U. Kovács Józsefné (dr. Winkler Albert ravatalára kisorsu megváltás czimén) 30 koronát, dr. Lengyel Györgyné, dr. Garda Kálmán és a Szűcs gyermekek 20—20 koronát, Pap János, Farczady Sándor Miklósné, Kovács Margitka, Kovács Pista, Lázár Emil, Sandor Jenő, Szatmári György, özv. Lukács Sandorné (nagytestvér. Jancsó Sándor által) 10—10 koronát, dr. Inezedy Joksman Ödönne, Eiler Bernát, Jós Lajosné, Göllner Árpádné, Szilády Zoltanné, Váro Ferencz, dr. Matyas Mihályné, Szász Józsefné, Hegyi Jánosné, Nehéz János, Nehéz Jánosné, Nehéz Margitka, özv. Ujváry Imréné, Fejes Áronné, dr. Asztalos Kálmán, Telegdy Károly, özv. Szekelyhid Jánosné, dr. Reich Bela 5—5 koronát, Racz Simonné, Hegedűsné, Marschang Józsefné, Pogány Jánosné, Czirner László 4—4 koronát, özv. Eröss Istvanna, özv. Keresztes Józsefné, özv. Nagy Lajosné, Sücs Elemérné, Melczerné, dr. Müller Zoltanné, ifj. Graef János utóda, özv. Török Györgyné 3—3 koronát. Jakab Karolyné, Jancsó Sándor, Vajna Janka, Varga Erzsébet, Raskay Béláné, Ungerpek Miklósné, özv. Benedek Gaborné, özv. Veress Miklósné, dr. Jeney Elekne, Kerekes Mihályné, dr. Kerekes Mihályné, özv. Nagy Andorné, Salgó Irén, Hersényiné, Bada Górgy, dr. Dobozy Vilmosné, Albert Ivánné, Horvath Viktorné, Czirner Ákosné, Bartók Gaborné, dr. Ikrich Arnoldné, Telegdy Istvanna, Czirner Ödönne, Eiler Bernátné, Rapaport Henrikne, Molnár Gézané, Balazs Gergelyné, Klemm Miksa, Kincses Elemérné, Mahrer Sándorné, Barcsay Albertné, Póka Kálmánné, Szigeti Jánosné, Földes Edéné, Z. Knöpfler Gyuláné, Málnásy Karolyné, Batori Gyula, Jékely Lajosné, Veres Gábor, Járay István, Keresztes Nagy Imréné, Felméry Istvanné, dr. Pop Emil, Gábré Árpád, Elekes Karolyné, Bodrogi Jánosné, özv. Tóbis Jánosné, Horváth Józsefné, Gálffy Jánosné, dr. Kovács Jánosné, özv. Müller Mihályné, Molnár Gyuláné, dr. Kerekes Gyula, N. N., özv. Sass Albertné, Nagy Karolyné 2—2 koronát. Méhes Maria, Csep Betty, ifj. Kocsis Elekne, özv. Papp Gizane, Lázár Róbert, Gerő Adolfné, özv. Farkas Gizane, Lőrincz Karolyné, Farnos Lili, Torouyi Gyula, Kerekes István, Kiss Etelka, Uray Lászlóné, Sulyánszky Gyuláné, Diószegi Lipótné, Will Karolyné, Incze, Istvanna, ifj. Graef Jánosné, Weirich Frigyesné, Lázár Karolyné, Génad Davidné, Zsombory Sándorné, Major Jánosné, Kiss Ernő, Borsos Mózesné, Názpánné, Bíró Józsefné, Erdős Tyadarné, Gärtner Samuné és N. N. 1—1 koronát. Vogel I K 60 fill.

Felméri Sándorné, N. N. 50—50 fill, N. N. 70 fill. Fonyó József, Herlicska 40—40 fillért. Bort, cigarettát, harisnyát, zsebkendőt, almát, diót, cukorkákat, karácsonyfa díszeket szivesek voltak adni: id. Zeyk Dániel, br. Kemény Pál, özv. Reinbold Oliverné, gr. Busseul Heinrichné, Tangel Józsefné, dr. Erdős Jenóné, dr. Asztalos Kálmánné, özv. Aczel Béláné, Zayzon Jánosné, Deaky Atilla, Szigeti Beláné, Székely Karolyné, N. N. Gálffy János, Ludányi, özv. Wagner Józsefné, Köver János, Albert Ivánné, Török Györgyné, Rappaport Henrikne, lovag Csajkowszky, Dombrowszky, Berde Sándorné, Dóczy Ferenczné, Grenso Rozsika, özv. Müller Mihályné, Molnár Gyuláné, dr. Kerekes Gyula, dr. Donogányi Jakabné, dr. Mátyás Mihályné, Csep Betty, Méhes Maria, Galobicsné, Hammermann Eszter, Földes Edéné, Fenichel Lázárné, Göllner Ilma, Jovian Katicza, Nagy Ignácne, Kun József, Elekes Karolyné, dr. Dobozy Vilmosné, Dobozy Piroška, Hegyi Jánosné, Zalányi Farkasné, Fekete Mihályné, Horvath Palné, Varró Róza, Kovács Gyuláné, Lingner Györgyné, Benedek Simonné, Lázár Etus, Pop Aurélné, Izrael Adolfné, Rick Béláné, Kovács Gáspárné, Balla Béláné, Cseh Lujza, Szekelyhid Sándor, a polgári leányiskola és a „Hangya” értékesítő szövetkezet. A szives adományokat a sebesült katonák nevében is hálással köszöni Török Bertalanné alelnök.

Elszámolás.

Az Augusztai Gyorssegély-alap vitéz harczo-sainkat, kik karácsony szent ünnepén a harcmezőn küzdenek, kedves meglepetésben akarta reszesíteni és ezért az ugynevezett, „Augusztai dobozokat” hozta forgalomba, hogy minden katona; kivétel nélkül, egyformán érezze az itthonmaradottak gondoskodását, jóságát; és karácsonyra hasznos és szükséges dolgokkal legyen ellátva.

Országos gyűjtés indult ezen nemes célra. Városunk, mely mindig tanujelét adta páratlan áldozatkészségének, ezuttal is meglepően nagy összeget áldozott, melyet a gyűjtés után azonnal rendeltetése helyére juttatunk.

Hálás köszönetem fejezem ki még egyszer azon jóságos és fáradságot nem ismerő hölgyeknek, kik a gyűjtés munkájában buzgalkodtak.

Akik pedig adományaikkal szivesek voltak ezen szent ügyhöz hozzájárulni, azok leljek örömeiket abban a felemelő tudatban, hogy ők, a messze távolban, zord északon, vagy a deli harcztéren küzdő vitéz katonáinknak, egy kellemes órát, kedves meglepetést szereztek.

A bizottság nevében.

Dr. Müllerné.

Dóczy Ferenczné gyűjtő ivén: Dóczy Ferenczné 9 K, dr. Winkler Albert 5 K, dr. Szilády Zoltán 6 K, Váróné 1 K,

Nagyeneyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T.

Az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.

<p>Részvénytőke 600.000 korona.</p>	<p>Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, értékpapirokra, sorsjegyekre, jöhitelű pénzintézetek részvényeire. Törlesztéses kölcsönöket nyújt földbirtokokra. Idegen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál. Váltókat az összeg nagysága és lejáratára szerint a legelőnyösebb feltételek mellett számítol le. Vásárol és elad értékpapirokat napi árfolyamon. Letétbe elfogad értékpapirokat, sorsjegyeket, betéti könyvecskéket és egyéb értékeket keves örzési díj mellett. Betéteket elfogad betétkönyvecskére és folyó (csekk) számlára. — Állandó betétek után magasabb kamatot fizet. Rész elfizetésre elad mindennemű tőzsdén jegyzett értékpapírt az 1883. évi XXXI. t.-oz. alapján. Bevált szelvényeket és idegen értékeket. Az átutalási rendszer általánosítása érdekében ajánlja csekk-fizeteit folyó-számla tulajdonosok részére.</p>	<p>Tartalékok 500.000 korona.</p> <p>Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.</p>
<p>Az intézet hivatalos órái hétköznapokon: délelőtt 8—1 óráig,</p>		

Járossy G., Váró (másodszor) 2—2 K, Malnásy Károlyné (másodszor), Felmeri Sándorné 3—3 K, Bathory Gyuláné, Bartha Károly 1—1 K, N. N. 60 fillér, Z. Knöplér Gyuláné 3 K, Fövényesy 1 K, Szentiványiné, Székely Lajos 2—2 K, N. N. 40 fillér, Útó Mihály 1 K, Járny István 2 K, dr. Farnos Dezső 3 K, György Ferencz 2 K, Kovács Ilus 3 K, Zalányiné 5 K, összesen 57 korona.

Fekete Gizella és Erzsébet gyűjtő ivén: Szász Józsefné 9 K, Csernátó Jánosné 3 K, Abrechtovicsné 1 K, Lázár Istvánné 3 K, Bartók Gáborné, Ikrich Arnoldné 2—2 K, Telegdy Istvánné 1 K, Mátyás Lajosné 2 K, Klein Márk 1 K, Richard Mihály 2 K, Kovács Mihályné, Kovács Ida, Kun Gyuláné 1—1 K, Márton Ignácné, Hegyi Jánosné 2—2 K, Putnoki József 3 K, Erdős Tivadar 1 K, N. N., Szekelyhid Sándorné, Fenichel Lázárné, Benedek Sámuelné, Fesztinger A. Dávid 2—2 K, N. N., Henzely Rozsika 1—1 K, Fischer és társai 3 K, Cirner Ákosné, Silberstein Sándorné 2—2 K, Winkler Jánosné, Szabó Árpádné, Winkler Katinka 6—6 K, dr. Nagy Albertné 3 K, Bodroghi Jánosné 2 K, N. N. 1 K, Zeyk Dániel, Zeyk Dánielné 5—5 K, özv. Keresztes Józsefné 3 K, N. N. 1 K, Szigeti Béláné, Papp Jánosné, Marton Annus és Margitka 2—2 K, Szabó Árpádné 40 fillér, Cirenerné, özv. Lázár Adolfné, Valerie Fischer 2—2 K, Gyórfiek 1 K, Várhelyi Krisztina, özv. Aczél Béláné 2—2 K, Juhász Albert 1 K, özv. Seiman Józsefné 60 fillér, N. N., Kun Józsefné, N. N. 1—1 K, Szigeti Béláné, özv. Finna Aladárné (Kopándró) 3—3 K, összesen 115 korona.

Sass Albertné gyűjtő ivén: Sándor Albert 3 K, Jovian Jenő, Duna Peter, ifj. Székely Mihály 2—2 K, Szöllösy János 3 K, Zavaros Jenőné 2 K, özv. Bakcsi Béláné 3 K, összesen 17 korona.

Farnos Olga és Dobozy Piroskán gyűjtő ivén: dr. Farnos Árpádné 10 K, Nehez Jánosné 3 K, Albert Iváné 10 K, N. N., dr. Fülöp Ferenczné, dr. Botlik Istvánné 3—3 K, Paulini Rezsőné 2 K, Bakó Károlyné 1 K, dr. Liemann Emilné 2 K, Julia Mimmelaier, Lengyel György 1—1 K, Lengyel Györgyné 5 K, N. N. 1 K, Ripaport Henrik, Kiss Béláné 2—2 K, Kiss Árpádné 1 K, Hegedűs Ferenczné 10 K, Borbely Albertné, Jakobi Robertné 1—1 K, Rohay László 2 K, Kovács Gáspárné, Belhazy Gyula 1—1 K, Cseh Berta 50 fillér, Nánám Józsefné, Horváth Pálné, Lingner Györgyné 2—2 K, Rick Béláné, Szűcs Elemerné 3—3 K, Kolosy Jenőné 2 K, Dezső Miklósné 40 fillér, Uray 1 K, Barcsay Albertné 2 K, N. N. 50 fillér, dr. Berze Nagy Jánosné, Balogh Ferenczné 1—1 K, Török Bertalané 4 K, özv. Pogány Jánosné 10 K, összesen 100 korona 40 fillér.

Göllner Ilma és Jeney Erzsébet gyűjtő ivén: Horváth József 2 K, Szaniszló Jolán 3 K, dr. Major János, dr. Mettes Peterné 1—1 K, dr. Pop Emi 2 K, Nagy Ignácné 4 K, M. G. 1 K, Rätz Simonné 3 K, Kerekesné 1 K, Reinhold Oliverné 5 K, dr. Garda Kálmán és neje 6 K, Fejes Áronné 5 K, Molnár Gyuláné, U. Kovács Józsefné 4—4 K, Balla Béláné 5 K, dr. Jeney Elek 6 K, Vincenti Lajosné 3 K, Salgó Dezsőné 2 K, Will Gusztávné, Csont Károly 1—1 K, özv. Benedek Gáborné 2 K, Tarczaliné 1 K, Baranyai Károlyné 3 K, Ujvári Erzsébet, Grünfeld Hermáné, dr. Magyar 2—2 K, N. N. 5 K, Földesné 3 K, Raskayné 2 K, Cirner László, Göllnerne 3—3 K, özv. Tóbiás Jánosné 4 K, dr. Erdős Jenőné, dr. Kovács Jánosné 3—3 K, özv. Dancs Samuné 2 K, Hegedűs Zsigmond 1 K, dr. Asztalos Kálmáné 3 K, özv. dr. Donogány Jakabné, Biró Jolán, Gerő Lipót 1—1 K, Löbl Mór 2 K, Berkovitsné 1 K, ifj. Melasz Jánosné 3 K, Genadné 1 K, Sándor Jenőné 3 K, özv. Szekelyhidi Jánosné 2 K, Fodor 1 K, dr. Reich Béláné 3 K, Ismeretlen 1 K, összesen 124 korona.

Dr. Müller Jenőné gyűjtő ivén: dr. Farnos Árpád 10 K, dr. Müller Jenő és neje 20 K, Székely Pál 3 K, dr. Bánffy nazimirné 20 K, Agostai ev. nőegylet 10 K, Gombási Irma 1 K, Török Györgyné, özv.

Izléses

könyv- és nyomdai nyomtatványokat, litografiai kivitelű takarékpénztári részvényeket, okleveleket, térképeket, vázlatokat, folyóiratokat, képes árjegyzékeket, hirdető táblákat, levélpapírokat, vignettákat, mindenféle doboz- és papír-árut — a háboru ideje alatt is — olcsón és csinos kivitelben készít a

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár R.-t. Nagyenyeden.

Villamos erőre berendezve. Kiállításokon arany éremmel és számos első díjjal kitüntetve.

Levél- és sürgőnyezim: Papírárugyár Nagyenyed.

Wagner Józsefné 2—2 K, Czilich Frida, Neumanné 1—1 K, összesen 70 korona. A hat darab gyűjtő-iv összege: 483 korona 40 fillér.

Nagyságos Sándor Jenő urhoz beklüdtött adományok:

Albert Józsefné 6 K, Galfy János 9 K, özv. Herepei Károlyné 3 K, összes gyűjtés eredménye: 501 korona 40 fillér.

Nagyenyed, 1914. évi december 10-én.

Elismert legtartósabb, legolcsóbb szőttesárak

LINGNER GYÖRGY
nagyenyedi szővőgyárából

előírt gyári árakon kaphatók

a gyári raktárban Szentkirály-utca 106. szám alatt, ifj. Mészáros János és Társánál Főter és a Fogyasztási szövetkezetnél.

Megjelent

az ötvennegyedik évfolyamu közhasznú **Nagyenyedi Lőcsey Sp. Lajos-féle**

NAPTÁR
az 1915-ik évre.

Ára **30** fillér.

Öfelsége és Vilmos császár arcképével. Az erdélyrészi országos vásárokat betűrendben és havi összeállításban tartalmazza. A háboru leírása. Érdekes olvasmányok. Kapható: Földesnél, Cirnernél, Fenichelnél és az újságárusoknál.

BORSEPRÓT

vesz vagy kifőzésre elvállal bármily mennyiségben 405 4—4

PAULINI RUDOLF

Nagyenyed, Szentkirály-utca 14. sz.

Ugyanitt erdélyi mustár kap-
finom hat 0

Olcsó tüzelőanyag.

Tölgyfa-hulladék és forgács mint a múlt évben, egy csomó a fátelen 6 korona, házhoz szállítva 7 korona.

190 26—v

Klemm Pál

Orvosok

kitűnő köhögés elleni szer a

Kaiser-féle
Mell-Karamellák
3 rangjával

Millió ember használja a

Köhögés

rekedtség, katarus, gégekatarus, elnyalkásodás, torokfájás, hörghurut és meghűlés ellen, azért minden harczó katona nagyon szereti. 6100 közjegyzőileg hitelesített bizonylat garantál a biztos eredményért. Étvágyat javító, jó izléses cukorkák. Csomagja 20 és 40 fillér, doboz 60 fillér. Tábort csomagolás 30 fillér. — Kapható minden gyógyszerárban.

Finom fajalma

kapható nagyobb és kisebb mennyiségben **Kossuth Lajos-utca 49. sz. a.**

Hirdessünk a Közérdekben.